

MASAÜSTÜ

Bilindiği gibi bilgisayarınızı ilk açtığınızda, klavyeden herhangi bir komut girmeye gerek kalmadan karşınıza aşağıdaki ekran gelir.

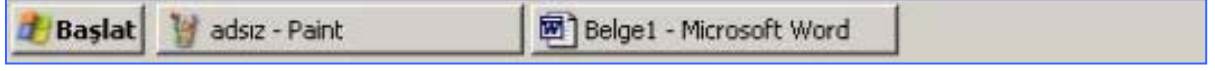

Bu ekrana Windows İşletim Sistemlerinde **masaüstü** adı verilir. Bu ekranı evinizdeki yada işyerinizdeki çalışma masanıza benzetebilirsiniz. Sık sık kullandığınız dosya, klasör ve kısayolları masaüstüne yerleştirebilir, dilediğinizde bunları taşıyabilir veya silebilirsiniz. Masaüstünün görünümünü de dilediğiniz gibi ayarlayabilirsiniz.

Resimde de görüldüğü gibi masaüstünde değişik simgeler, başlat düğmesi ve görev çubuğu bulunmaktadır.

Görev Çubuğu

Ekranın altını yatay olarak kaplayan **Görev Çubuğu** aktif olan programları gösterir. Çalıştırılan her programın simgesi işletim sistemi tarafından Görev Çubuğu'na yerleştirilir. Böylelikle Görev Çubuğu üzerindeki program düğmelerini (simgelerini) kullanarak istenen programa kolayca geçiş yapılır.

İpucu : **Alt + Tab** tuşları kullanılarak ta programlar arası geçiş yapılabilir.

Başlat Düğmesi

Görev Çubuğun en solundaki **Başlat Düğmesi**, sizi Windows XP'deki yolculuğunuza başlatacak en iyi araçtır. Başlat Düğmesine tıklandığına karşımıza **Başlat Menüsü** çıkacaktır.

Simgeler

Masaüstünde dosya, klasör ve kısayollar bulunur. Bunların her birine simge adı verilir.

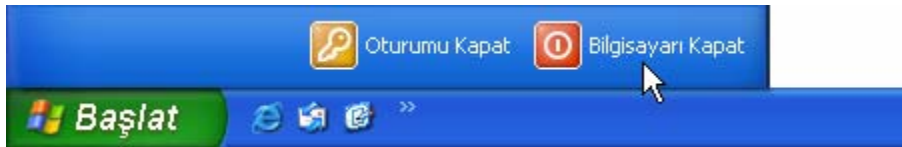
WINDOWS XP' Yİ KAPATMAK

Windows XP işletim sisteminde bilgisayarın kapatılması özel bir işlemin yapılmasını gerektirir. Windows XP'nin düzgün olarak kapatılmaması veri kayıplarına veya sistemde kalıcı arızalara neden olabilir.

Windows XP'yi (ve bilgisayarınızı) kapatmak için şu işlemleri yapmalısınız:

Başlat düğmesini tıklayın.

Bilgisayarı Kapat düğmesini tıklayın.

Aşağıdaki açılan "Bilgisayarı Kapat" adlı ekrandan **Kapat** düğmesini tıklayın.

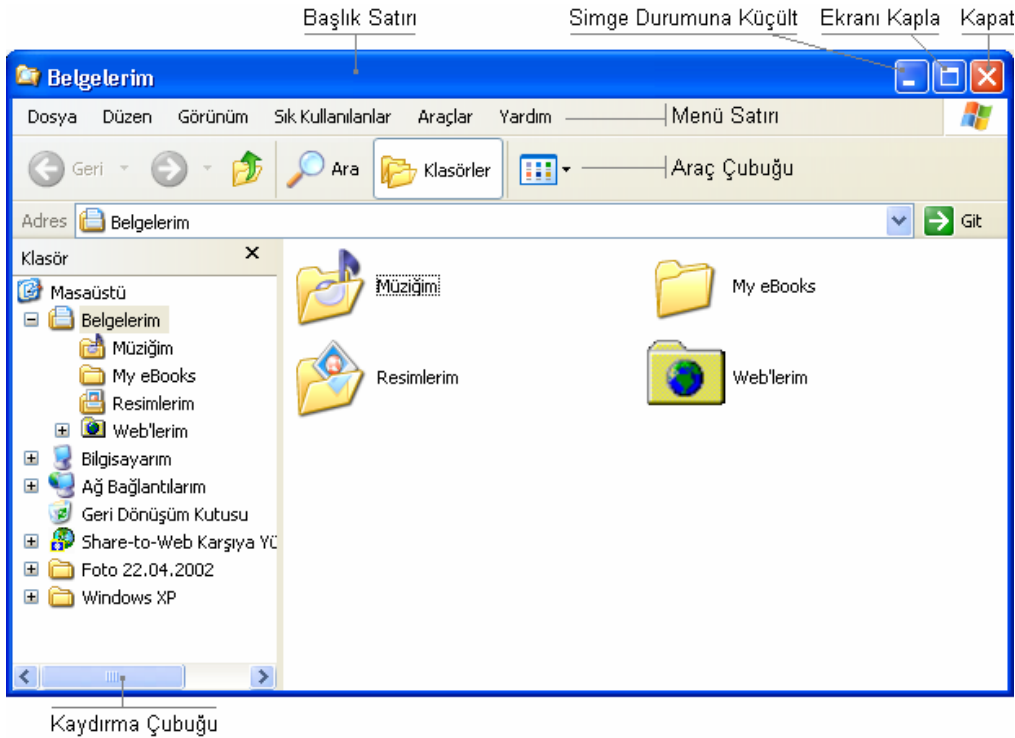

İpucu : Beklemede tuşuna basıldığında bilgisayar kendisini minimum güç tüketim moduna alır ancak aktif olan programlar çalışmasına devam eder. Klavyenin herhangi bir tuşuna basıldığında, parola tanımlamışsanız sisteme giriş ekranı, tanımlamamışsanız en son bıraktığınız ekran açılır.

PENCERELER

Windows XP, adından da anlaşılacağı gibi pencereler üzerine kurulu bir işletim sistemidir. Klasörler ve programlar kullanıcıya bir pencere halinde sunulur.

Windows üzerinde açılan bu pencerede standart bazı özellikler bulunmaktadır. Bu temel özellikleri öğrenmek, yeni karşılaşılsa bile program veya pencerelerle başa çıkmak anlamına gelecektir.

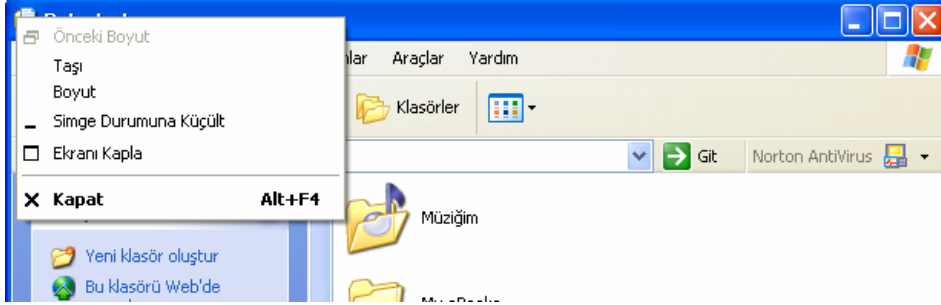
Yukarıdaki resimde sıradan bir pencere görülmektedir.

Başlık Satırları

Windows XP ilk kurulduğunda yukarıdaki gibi mavi renkli olan başlık

satırının sağında Kapat, Ekranı Kapla ve Simge Durumuna Küçült düğmeleri, sol tarafında o pencerenin adı bulunur.

Başlık satırının en solundaki simge farenin sol tuşu ile tıklandığında veya başlık satırının herhangi bir yeri sağ tıklandığında aşağıdaki Denetim Menüsü açılacaktır. Bu menü yardımı ile, gerekirse fare kullanmadan klavye ile) menüdeki işlemleri gerçekleştirebilirsiniz.

Menü Satırları

Pencerelerde genellikle Dosya, Düzen, Görünüm olarak başlayan ve Yardım ile biten menü başlıklarının yer aldığı menü satırı vardır. Yukarıda adı geçen menü başlıklarına tıklanarak açılacak menüden istenen menü satırı seçilebilir.

Araç Çubukları

Araç çubuğu, grafik kullanıcı arabirimindeki (Windows XP'deki) bir programda, ekran düğmeleri veya simgelerinden oluşan bir satır, sütun veya bloktur. Bu düğmeler veya simgeler tıklatıldığında, programın belirli işlevleri veya görevi etkinleştirilir. Örneğin, yukarıdaki araç çubuğu aracılığı ile klasördeki simgelerin görünümü düzenlenebilir, klasör içerisinde arama yapılabilir, bir düzey yukarıya gidilebilir.

Çoğu kez araç çubuğundaki bir düğme, menü satırındaki bir komuta karşılık gelir. Menü satırını açarak bir satıra ulaşmak yerine aynı işi gören araç çubuğu düğmesine tıklamak daha kolay ve pratiktir.

Araç çubukları genellikle menü satırının altında bulundur. Bir pencerede birden çok araç çubuğu yer alabilir. Görünüm menüsünden bir araç çubuğunun görüntülenip görüntülenmeyeceği ayarlanabilir.

Taşı

Her pencerenin başlık satırı olduğunu yukarıda açıklamıştık. Farenin imleci ile başlık satırı gövdesinin herhangi bir yerine gelinerek sol tuş ile tıklanıp bırakmadan fare hareket ettirilir. İstenen yere gelinerek sol tuş bırakılır.

Boyut

Yandaki şekilde görüldüğü gibi fare ile bir pencerenin 4 kenarından birinin üzerine gidildiğinde farenin imleci yatay (resimdeki gibi dikey kenarlarda) veya dikey (yatay kenarlarda) ok şeklini alır. İşte bu anda farenin sol tuşu tıklanarak bırakmadan fare yer değiştirildiğinde pencere alanı dikey veya yatay olarak büyütülüp küçültülebilir.

Pencerenin 4 köşesinde ise fare imleci çapraz ok görünümünü alır. Resmin sağ alt köşesinde görülen bu anda, farenin sol tuşu tıklanarak bırakmadan fare yer değiştirilirse, pencere dikey ve yatay olarak yeniden boyutlandırılacaktır.

Kaydırma Çubukları

Kaydırma Çubukları, pencere içerisine sığmayan simgeleri görebilmek ve onlar üzerinde işlem yapabilmek için Windows XP tarafından oluşturulan yardımcı araçlardır.

Aşağıdaki ekran görüntüsünü ise, fare ile pencerenin sağ kenarından tutarak biraz daralttıktan sonra aldım. Bu işlemten sonra yan yana sığmayan simgeler Windows XP tarafından alt alta dizildi. Ancak bu halde aşağıya doğru sıralanan simgeler (resimde dosyalar) pencereye sığmayınca bir kaydırma çubuğu oluşturuldu.

Kaydırma çubuklarının dikey ve yatay olmak üzere iki türü bulunmaktadır. Bir penceredeki simgeler, aşağıdaki resimdeki gibi dikey olarak pencereye sığmıyorsa pencerenin sağ kenarına **Dikey Kaydırma Çubuğu**, yatay olarak sığmıyorsa alt kenarına **Yatay Kaydırma Çubuğu** oluşturulur.

Kaydırma çubuklarının gövdesine farenin sol tuşu ile tıklanarak bırakılmadan fare hareket ettirilirse penceredeki görünmeyen simgelere ulaşılır. Kaydırma çubuğunun iki kenarındaki ok işaretine farenin sol tuşu ile tıklanarak ta aynı sonuca ulaşılabilir.

